

SZKOŁA OPIEKI

DIABETOLOGICZNEJ

DLA ZESPOŁÓW TERAPEUTYCZNYCH

Diagnosis

ISTEL Care

W PROGRAMIE:

Samoopieka i samokontrola w cukrzycy według zaleceń klinicznych PTD i praktycznych zaleceń w pielęgniarstwie i położniczej opiece diabetologicznej PFED

Alicja Szewczyk

*Specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa diabetologicznego, Klinika Endokrynologii i Diabetologii,
Poradnia Diabetologiczna Instytut-Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka Warszawa;
Polska Federacja Edukacji w Diabetologii*

Programy teledygnalne w opiece nad pacjentem diabetologicznym. Praktyczne doświadczenia pielęgniarstwa

Magdalena Świętek

*Specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa diabetologicznego, Szpital Wojewódzki
im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu,
Poradnia Diabetologiczna; Polska Federacja Edukacji w Diabetologii*

Istel Care - innowacyjne rozwiązanie teledygnalne do zdalnego monitorowania zdrowia pacjentów

mgr Agnieszka Gwacka

Senior Product Manager, Diagnosis S.A

SZKOŁA OPIEKI

DIABETOLOGICZNEJ

DLA ZESPOŁÓW TERAPEUTYCZNYCH

2020 INTERNATIONAL YEAR OF THE NURSE AND THE MIDWIFE

**6 milionów
pielęgniarek
potrzebnych**

CUKRZYCA PIEŁĘGNIARKI POMAGAJĄ!

Edukacja i wsparcie finansowe są niezbędne
służbie zdrowia w walce z cukrzycą

Więcej dowiedz się z:
cukrzyca.pl/pielęgniarki

www.worlddiabetesday.org/nurses
#NursesMakeTheDifference

 International
Diabetes
Federation

 world diabetes day
14 November

 cukrzyca.pl

Światowy Dzień Cukrzycy

14 Listopad

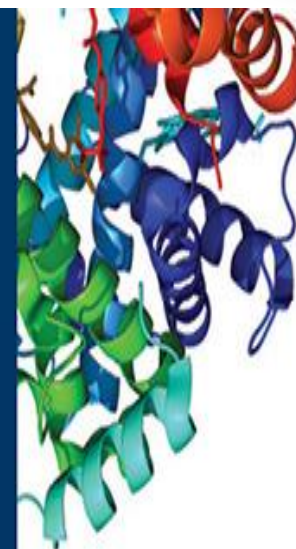

Cukrzyca jako jednostka chorobowa to na chwilę obecną jeden z największych problemów współczesnej medycyny.

Opracowane i ujednolicone procedury w opiece nad pacjentem diabetologicznym pozwalają na usystematyzowanie wiedzy.

Polska
Federacja
Edukacji
w Diabetologii

POLSKIE
TOWARZYSTWO
DIABETOLOGICZNE

Zalecenia kliniczne Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego 2020

— jak optymalnie leczyć cukrzycę
i jej powikłania?

Practice Guidelines of Nursing Diabetes Care – 2020.

A position of the Polish Federation for Education in Diabetology.

(Praktyczne wskazówki w pielęgniarskiej opiece diabetologicznej – 2020.

Stanowisko Polskiej Federacji Edukacji w Diabetologii)

POLSKA FEDERACJA EDUKACJI W DIABETOLOGII

Zalecenia
Polskiej Federacji Edukacji w Diabetologii
i Konsultanta Krajowego
w dziedzinie Pielęgniarstwa

WYDAWNICTWO CZELIŃ
Warszawa-Lublin 2006

**ZALECENIA
W OPIECE
DIABETOLOGICZNEJ**

ISSN 1425-6789

Polskiej Federacji Edukacji w Diabetologii,
konsultantów krajowych w dziedzinach:
pielęgniarstwa, pielęgniarstwa diabetologicznego,
pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego
oraz pielęgniarstwa epidemiologicznego,
2018 rok

Naczelna Izba
Pielęgniarek i Położnych
www.nipip.pl

Polska Federacja
Edukacji w Diabetologii
www.pfed.org.pl

**Pielęgniarstwo
XXI wieku**
Nursing in the 21st Century

Vol.15, No 1, 2016 **54**

PLAC OTWARCI
Wstęp
The symbols and traditions of nursing
in the opinion of nursing students
Barbara Wójcik, Beata Wójcik

PLAC ZAMKNIĘCIA
Wstęp
Zapobieganie infekcji po młodzi i transplantacji
w świetle znaczenia Kościoła Katolickiego
The prevention of infections in young people and transplantation
in the light of the significance of the Catholic Church
Anna Kucharska, Beata Wójcik

PLAC ZAMKNIĘCIA
Wstęp
Problemy dziecka i Carema Systemale – studium
przypadku
The child's problems and Carema Systemale – a case study
Wioletta Bork, Beata Wójcik, Beata Wójcik

Najważniejsze rekomendacje PFED 2020 system kwalifikacji dowodów z badań naukowych

Tab. 1. System klasyfikacji dowodów z badań naukowych przyjęty przez PFED w Praktycznych zaleceniach w pielęgniarstwie i położniczej opiece diabetologicznej – 2020 (Practice Guidelines of Nursing Diabetes Care – 2020)

Poziom dowodów	Opis
A	<p>Jednoznaczne dowody z właściwie przeprowadzonych randomizowanych, kontrolowanych prób klinicznych o odpowiedniej mocy statystycznej, których wyniki można uogólniać, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dowody z właściwie przeprowadzonej wielośrodkowej próby klinicznej • Dowody z metaanalizy, której metodologia obejmowała ocenę jakości danych <p>Przekonujące dowody nieeksperymentalne, tj. reguła „wszystko albo nic” opracowana przez Centre for Evidence-Based Medicine uniwersytetu w Oksfordzie</p> <p>Przemawiające dowody z właściwie przeprowadzonych randomizowanych, kontrolowanych prób klinicznych o odpowiedniej mocy statystycznej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dowody z właściwie przeprowadzonej, jedno- lub wielośrodkowej próby klinicznej • Dowody z metaanalizy, której metodologia obejmowała ocenę jakości danych
B	<p>Przemawiające dowody z właściwie przeprowadzonych badań kohortowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dowody z właściwie przeprowadzonego prospektywnego badania kohortowego lub rejestru • Dowody z właściwie przeprowadzonej metaanalizy badań kohortowych <p>Przemawiające dowody z właściwie przeprowadzonego badania kliniczno-kontrolnego (case-control)</p>
C	<p>Przemawiające dowody ze słabo kontrolowanych lub niekontrolowanych badań</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dowody z randomizowanych prób klinicznych z ≥ 1 poważnym lub ≥ 3 mniejszymi zastrzeżeniami metodologicznymi, które mogłyby unieważnić uzyskane wyniki • Dowody z badań obserwacyjnych z dużym potencjałem błędu (takich jak seria przypadków porównana z historyczną grupą kontrolną) • Dowody z serii przypadków lub opisów pojedynczych przypadków <p>Sprzeczne dowody, które w większości przemawiają za danym zaleceniem</p>
E	Stanowisko ekspertów lub doświadczenie kliniczne

Źródło: Introduction: Standards of Medical Care in Diabetes – 2019. Diabetes Care 2019;42 (Suppl. 1):S1–S2.

Monitorowanie glikemii PTD 2020

Najważniejsze rekomendacje

1. Większość pacjentów stosujących insulinoterapię metodą wielokrotnych wstrzyknięć powinno **wykonywać samodzielny pomiar stężenia glukozy we krwi (SMBG, self-monitoring of blood glucose)** zarówno przed, jak i po posiłkach, w porze snu, przed planowanym wysiłkiem fizycznym, przy podejrzeniu obniżonej wartości glikemii oraz przed czynnościami, przy wykonywaniu których hipoglikemia jest szczególnie niebezpieczna (np. prowadzenie samochodu). [B]

2. Zlecając SBMG, należy **pamiętać o ciągłej edukacji pacjenta, a także o okresowej ocenie poprawności techniki wykonywania samodzielnych pomiarów, ich wyników oraz wpływu na podejmowane decyzje terapeutyczne.** [E]

3. **CGM może być pomocnym dla pacjentów z nieświadomością hipoglikemii oraz chorych z wielokrotnymi epizodami hipoglikemii.** [B]

POLSKIE
TOWARZYSTWO
DIABETOLOGICZNE

Zalecenia kliniczne Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego 2020

— jak optymalnie leczyć cukrzycę
i jej powikłania?

Monitorowanie glikemii

PTD 2020

- U pacjentów wykonujących **4 i więcej pomiary dziennie może być pomocna analiza wyników** za pomocą programu komputerowego dedykowanego temu celowi.
- **Kontrola dokładności pomiarów glukometrów** wraz z oceną poprawności posługiwania się nimi powinna być przeprowadzana w przypadku podejrzenia nieprawidłowości oraz **przynajmniej raz w roku**, w placówce, w której chory jest leczony ambulatoryjnie.

Monitorowanie glikemii PTD 2020

Hemoglobina glikowana (HbA1c)

Wartość HbA1c odzwierciedla średnie stężenie glukozy we krwi, w okresie około 3 miesięcy poprzedzających oznaczenie, przy czym około **50% obecnej we krwi HbA1c powstaje w ciągu ostatniego miesiąca przed wykonaniem oznaczenia**

Oznaczenia HbA1c należy wykonywać **raz w roku u pacjentów ze stabilnym przebiegiem choroby**, osiagających cele leczenia. U **pacjentów nieosiagających celów leczenia** lub tych, u których dokonano zmiany sposobu leczenia, należy wykonywać oznaczenia HbA1c **co najmniej raz na kwartał**

POMIAR GLIKEMII Z UŻYCIEM GLUKOMETRU (PFED 2020)

Najważniejsze rekomendacje

Każdy pacjent powinien być przeszkolony w zakresie: **technicznej obsługi glukometru** i urządzeń mu dedykowanych, **pielęgnacji i samobadania miejsc nakłucia** oraz zasad samokontroli glikemii **zorientowanej na samokierowanie leczeniem cukrzycy we współpracy z zespołem terapeutycznym.**

Użytkowanie urządzeń powinno być zgodne z instrukcją obsługi. **E**

OZNACZENIA STĘŻENIA GLUKOZY

1. Krew – glikemia

- tętnicza, żylna, kapilarna
- pełna, osocze, surowica
- metody laboratoryjne vs. glukometr

2. Mocz – glikozuria

3. Płyn mózgowo-rdzeniowy

4. Płyn śródtkankowy

- CGM (Continuous Glucose Monitoring – ciągłe monitorowanie glikemii)
- FGM (Flash Glucose Monitoring – monitorowanie glikemii metodą skanowania)

Określenie celów w leczeniu cukrzycy PTD 2020

Najważniejsze rekomendacje

U chorych na cukrzycę ogólny cel wyrównania glikemii wyrażony wartością HbA1c wynosi nie więcej niż **7,0%** [A]

Zalecana wartość ciśnienia krwi: **< 130/80 mm Hg**. [A]

Określenie celów w leczeniu cukrzycy PTD 2020

Uwagi ogólne

1. Pod pojęciem celów leczenia cukrzycy należy rozumieć **uzyskanie wartości docelowych w zakresie:**

glikemii, ciśnienia tętniczego, lipidogramu, masy ciała

2. Ogólnie we współczesnej diabetologii obowiązuje zasada daleko posuniętej **indywidualizacji celów i intensyfikacji terapii**. U każdego chorego na cukrzycę, zwłaszcza cukrzycę typu 2, określając cele i dokonując wyboru strategii terapeutycznej, należy uwzględnić **postawę pacjenta i spodziewane zaangażowanie w leczenie** (także osób z jego otoczenia)

Insulinoterapia PTD 2020

Najważniejsze rekomendacje

U chorych na cukrzycę typu 1 insulinoterapia jest jedynym sposobem leczenia. Rekomendowany model stanowi intensywna insulinoterapia realizowana za pomocą wstrzykiwaczy typu pen lub osobistej pompy insulinowej. [A]

Cukrzyca typu 2 ma charakter progresywny. Narastanie zaburzeń patofizjologicznych leżących u jej podłoża, szczególnie defektu komórki beta, powoduje **konieczność stopniowej intensyfikacji leczenia, w tym rozpoczęcia insulinoterapii.** [B]

PODSKÓRNE PODAWANIE INSULINY WSTRZYKIWACZEM TYPU PEN

(PFED 2020) Najważniejsze rekomendacje

- Pielęgniarka/położna (edukator) podczas każdej wizyty, ale nie rzadziej niż 1 raz w roku powinna zweryfikować umiejętności pacjenta w zakresie techniki iniekcji insuliny z użyciem wstrzykiwacza typu pen oraz ocenić stan sprzętu. **E**
- Do iniekcji insuliny należy stosować wstrzykiwacz jej dedykowany, zgodny z normą ISO dla sprzętu medycznego oraz używać go zgodnie z dołączoną do niego instrukcją obsługi. **E**
- Prawidłowa technika iniekcji insuliny wstrzykiwaczem typu pen jest jednym z czynników wpływających na wyrównanie glikemii i redukcję powikłań skórnych. **A**

Zasady leczenia nadciśnienia tętniczego u chorych na cukrzycę

PTD 2020

Najważniejsze rekomendacje

Ogólnym celem kontroli ciśnienia tętniczego u chorych na cukrzycę jest **wartość < 130/80 mm Hg**

(u osób w wieku > 65. r. ż wynosi ona <140/80 mm Hg). [A]

Docelowa wartość ciśnienia tętniczego krwi u kobiet z cukrzycą w ciąży wynoszą:

skurczowe 110–139 mm Hg oraz rozkurczowe 81–85 mm Hg.

U ciężarnych z cukrzycą z powikłaniami naczyniowymi docelowa wartość ciśnienia tętniczego **wynosi < 130/80 mm Hg**

Zasady leczenia nadciśnienia tętniczego u chorych na cukrzycę

PTD 2020

Zasady pomiaru ciśnienia tętniczego

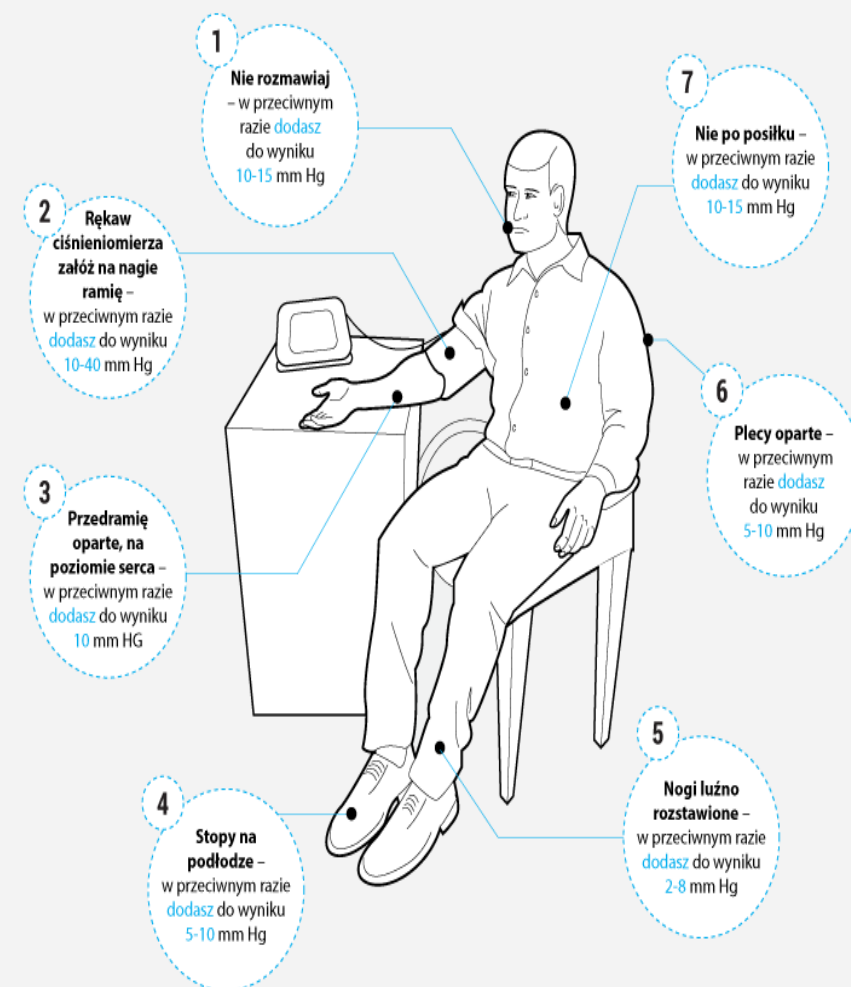
Ciśnienie tętnicze należy **mierzyć podczas każdej wizyty**, również w pozycji stojącej w celu oceny hipotonii ortostatycznej.

U wszystkich pacjentów z rozpoznaniem nadciśnieniem zaleca się

SAMOKONTROLĘ W WARUNKACH DOMOWYCH

Jak mierzyć ciśnienie?

SIEDEM ZASAD PRAWIDŁOWEGO POMIARU:

Prawidłowe ciśnienie tętnicze: 90/60 do 140/90 mm Hg

Jeśli masz równe lub wyższe od górnej granicy lub niższe niż dolna - udaj się do lekarza.

Zasady leczenia nadciśnienia tętniczego u chorych na cukrzycę

PTD 2020

Zasady pomiaru ciśnienia tętniczego

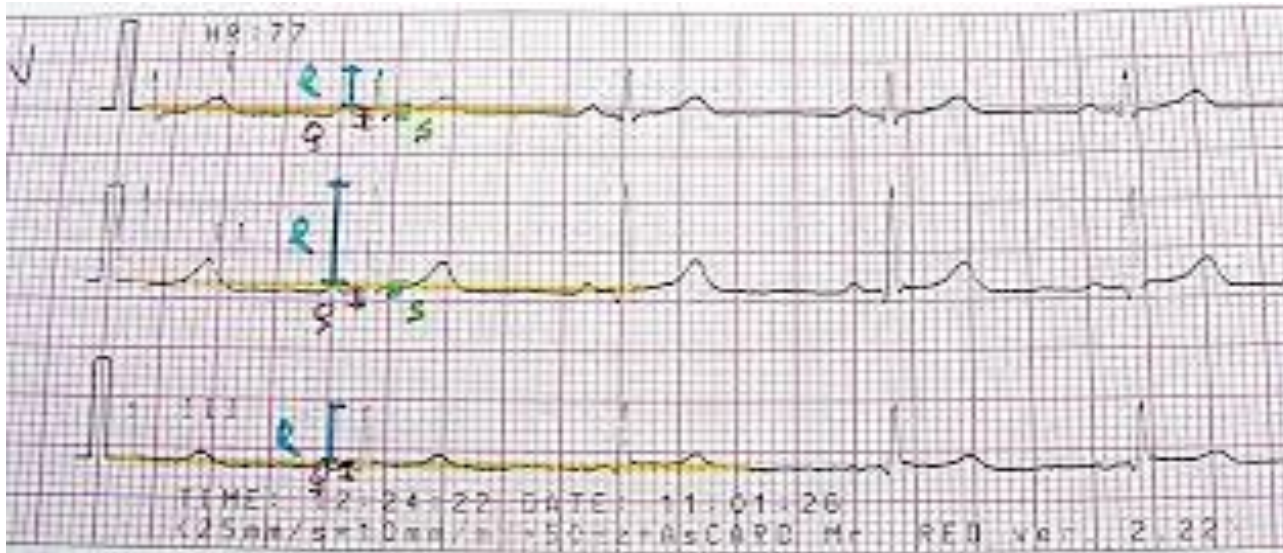
U chorych na cukrzycę często stwierdza się **nadciśnienie nocne**, a także **nadciśnienie maskowane** (gdy wartości ciśnienia tętniczego w gabinecie lekarskim są niższe niż w warunkach domowych), dlatego

zaleca się u tych osób wykonanie 24-godzinnego ambulatoryjnego monitorowania ciśnienia tętniczego, a także **zalecenie wykonywania pomiarów ciśnienia tętniczego przez chorego w warunkach domowych** (tzw. pomiary domowe, samodzielne)

Zasady rozpoznawania i leczenia choroby niedokrwiennej serca u chorych na cukrzycę PTD 2020

Wskazania do wykonania badań diagnostycznych czynnościowych i anatomicznych w kierunku rozpoznania ChNS i ryzyka zachorowania u chorych na cukrzycę

NIEPRAWIDŁOWY ZAPIS SPOCZYNKOWY EKG

Zasady leczenia dyslipidemii

PTD 2020

Zmiana stylu życia

zwiększenie aktywności fizycznej

zmniejszenie masy ciała u osób z nadwagą lub otyłością

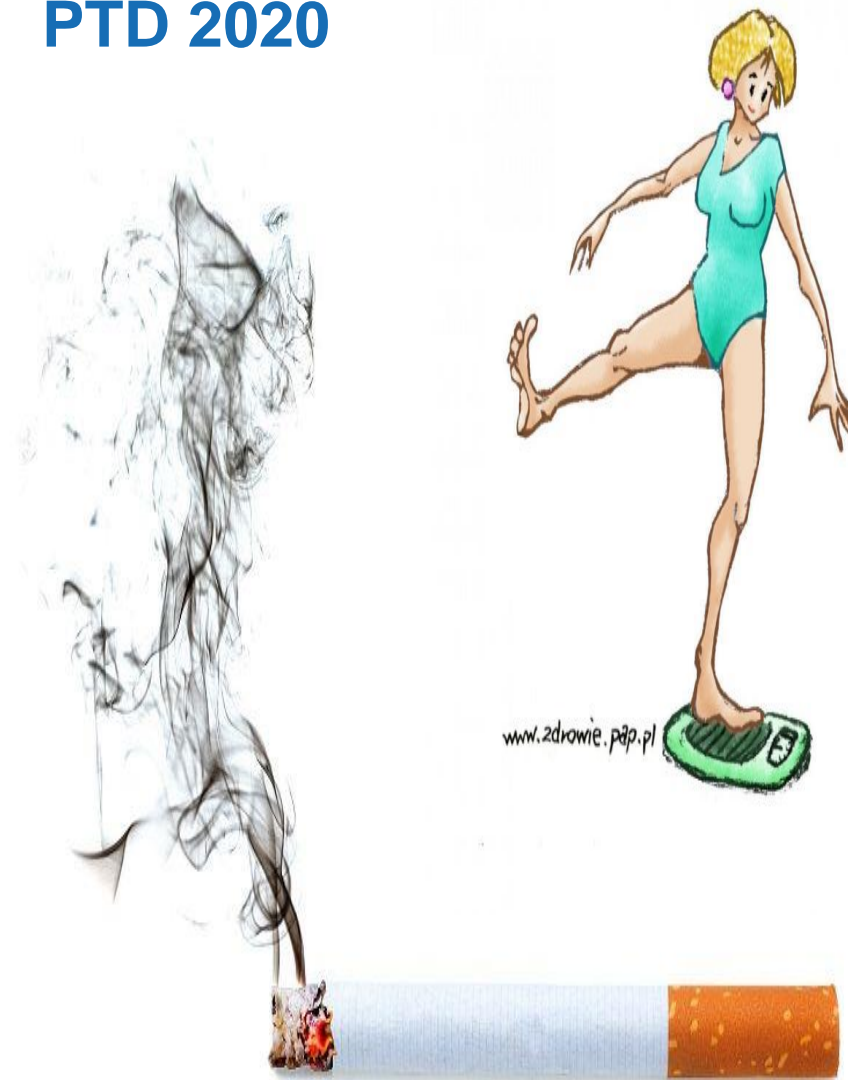
zaprzestanie palenia tytoniu

dieta

Dobra kontrola glikemii

Dobra kontrola glikemii ma bardzo duże znaczenie dla

wyrównania zaburzeń lipidowych, zwłaszcza hipertriglicydemii.

**Wybrane i wskazane zalecenia postępowania
dla pielęgniarek/położnych
pracujących z pacjentami chorymi na cukrzycę
Pacjent z podejrzeniem/zakażeniem SARS-CoV-2**

FEND
Foundation of European Nurses in Diabetes

KING'S
College
LONDON

**The Impact of the COVID-19 Pandemic on Diabetes
Specialist Nurses in Europe.**

This is a pan-European Survey on behalf of the Foundation of European Nurses in Diabetes (FEND).

The aim is to gauge the impact of COVID-19 on people with diabetes, diabetes services and diabetes nurses themselves.

The survey can be completed in 10-15 minutes.

For more information please contact DSN-COVID19@kcl.ac.uk

Polska Federacja Edukacji w Diabetologii

**Konsultant krajowy w dziedzinie
pielęgniarstwa diabetologicznego**

Wytyczne dla poszczególnych zakresów i rodzajów świadczeń

17. Diabetologia

Materiały

 [wybrane i wskazane zalecenia postępowania dla pielęgniarek/położnych pracujących z pacjentami chorymi na cukrzycę Pacjent z podejrzeniem/zakażeniem SARS-CoV-2](#)

ZALECENIA_dla_pielegniarek_diabetologicznych_COVID-19.pdf 0.53MB

 [AKTUALIZACJA \(22.04.2020\) zaleceń postępowania dla pielęgniarek/położnych pracujących z pacjentami chorymi na cukrzycę](#)

22042020r_Aktualizacja_Zaleceń_dla_pielegniarek_diabetologicznych_diabetologicznych_COVID-19.pdf 0.55MB

Systemy i aplikacje

[O SYSTEMIE](#)

[INSTRUKCJE](#) ▼

[APLIKACJE](#)

[URZĄDZENIA](#) ▼

[DLA LEKARZY](#)

[DLA PACJENTÓW I OPIEKUNÓW](#)

[ZALOGUJ SIĘ](#) ▼

KATEGORIE URZĄDZEŃ

[WSZYSTKIE](#)

[GLUKOMETRY](#)

[REJESTRATOR EKG](#)

[TERMOMETR](#)

[CIŚNIENIOMIERZ](#)

[WAGA](#)

2020
INTERNATIONAL YEAR
OF THE NURSE AND
THE MIDWIFE

2020 ROK

Jednoczenia się

Podejmowania wspólnych, konkretnych działań

aby Zdrowie i Dobre Samopoczucie nas wszystkich

znalazły się na Pierwszym Miejscu

Dziękuję za uwagę

DANE KONTAKTOWE

Alicja Szewczyk

alicja.szewczyk@gmail.com

+22 815 10 42

Klinika Endokrynologii i Diabetologii
Poradnia Diabetologiczna
Instytut” Pomnik-Centrum Zdrowia Dziec
Al. Dzieci Polskich 20
04-730 Warszawa

SZKOŁA OPIEKI

DIABETOLOGICZNEJ

DLA ZESPOŁÓW TERAPEUTYCZNYCH

Diagnosis

ISTEL Care